ANDERE OORZAKEN VAN DEMENTIE

De ziekte van Wilson

De ziekte van Wilson is een genetische, autosomaal recessieve aandoening die een abnormale ophoping van koper in de lever en de hersenen veroorzaakt. De cognitieve stoornissen lijken op die bij de ziekte van Huntington (beven, taalproblemen, psychomotorische stijfheid...), maar zijn omkeerbaar met chelatietherapie. Chelatoren zijn medicijnen die zich aan zware metalen in het bloed binden, zodat die via de nieren of de gal kunnen worden uitgescheiden.

Het eerste symptoom is vaak een leverontsteking (hepatitis). Vervolgens begint koper zich in de hersenen op te hopen en ontstaan neuropsychologische verschijnselen. De symptomen verschillen naargelang het beschadigde hersengebied.

Later treden een parkinsonsyndroom, stemmingsveranderingen en aandachts- en geheugenstoornissen op.

Ook in de rest van het lichaam ontstaan stoornissen.

Een vroeg gestarte behandeling kan bestaande symptomen verminderen of doen verdwijnen. Ook een koperarm dieet kan worden aanbevolen. Kinesitherapeutische en logopedische begeleiding kunnen helpen om motorische en taalvaardigheden te herstellen.

De diagnose is moeilijk omdat de verschijnselen sterk verschillen van persoon tot persoon. Bloed- en urineonderzoek en een leverbiopsie kunnen de diagnose bevestigen. Bij familieleden die de genetische mutatie mogelijk hebben geërfd, kan ook via bloedonderzoek naar die mutatie worden gezocht.

De prevalentie varieert per land van 1 op 30.000 tot 1 op 100.000. De ziekte uit zich meestal tussen 5 en 40 jaar en treft mannen en vrouwen even vaak. Neurologische en cognitieve stoornissen komen minder vaak voor bij kinderen.

Multiple sclerose

Tijdens het verloop van multiple sclerose kunnen cognitieve stoornissen ontstaan: vertraagd cognitief functioneren, geheugenproblemen (kortetermijngeheugen), problemen met abstract denken, visuospatiële desoriëntatie... Ook depressie en apathie, of juist euforie, kunnen aanwezig zijn. Deze stoornissen hangen samen met de mate van demyelinisatie.

© All rights reserved

Hiv-gerelateerde dementie

Vóór de komst van antiretrovirale behandelingen ontwikkelden mensen met hiv vaak een vorm van dementie die op de ziekte van Alzheimer leek. Ook met antiretrovirale behandeling kan het virus nog steeds mildere cognitieve stoornissen veroorzaken. Deze mildere vormen van dementie ontstaan bij 30 tot 40% van de mensen met hiv.

De dementie kan rechtstreeks worden veroorzaakt door hiv, dat de hersenen infecteert en hersencellen beschadigt, of door lymfomen en infecties als gevolg van een verzwakt immuunsysteem.

De dementie begint doorgaans sluipend en ontwikkelt zich in de loop van maanden of jaren, nadat andere symptomen van de hiv-infectie zijn ontstaan.

De eerste symptomen van hiv-gerelateerde dementie zijn vertraagd denken en spreken, concentratieproblemen en apathie. Ook de coördinatie kan worden aangetast. Zonder behandeling kan de dementie evolueren naar psychiatrische stoornissen, zoals hallucinaties, wanen, paranoia en manische stoornissen.

Normale-drukhydrocefalie

Normale-drukhydrocefalie ontstaat door een verminderde resorptie van hersen- en ruggenmergvocht. Ze kan idiopathisch zijn, zonder onderliggende aandoening, of het gevolg zijn van een andere aandoening, zoals hersenvliesontsteking, traumatisch hersenletsel of een subarachnoïdale bloeding.

Ze vertegenwoordigt tot 6% van de gevallen van dementie en kan door een operatie omkeerbaar zijn.

Een patiënt met normale-drukhydrocefalie vertoont doorgaans een drietal symptomen: cognitieve stoornissen, loopstoornissen en incontinentie door verstoorde sluitspiercontrole. Veelvoorkomende cognitieve stoornissen zijn verminderde activiteit, vertraagd denken en geheugenproblemen. Ook apathie kan aanwezig zijn.

De ziekte van Creutzfeldt-Jakob (gekkekoeienziekte)

De ziekte van Creutzfeldt-Jakob is de meest voorkomende menselijke prionziekte. De symptomen omvatten dementie, myoclonieën en andere stoornissen van het centrale zenuwstelsel. De ziekte kan sporadisch voorkomen (de meest voorkomende vorm), familiaal zijn of verworven worden (gekkekoeienziekte). Bij die laatste variant ontstaan de symptomen vroeger dan bij de andere vormen.

Bronnen

- Lechevalier, B., Eustache, F., & Viader, F. (red.) (2008). Traité de neuropsychologie clinique. De Boeck
- https://www.msdmanuals.com/fr/professional/sujets-sp%C3%A9ciaux/m%C3%A9decines-int%C3%A9gratives-compl%C3%A9mentaires-et-alternatives/traitement-ch%C3%A9lateur. Geraadpleegd op 19 september 2022.
- https://www.orpha.net/data/patho/Pub/fr/Wilson-FRfrPub134.pdf. Geraadpleegd op 19 september 2022.
- https://www.msdmanuals.com/fr/professional/troubles-neurologiques/syndrome-confusionnel-et-d%C3%A9mence/hydroc%C3%A9phalie-%C3%A0-pression-normale Geraadpleegd op 19 september 2022.
- https://www.msdmanuals.com/fr/accueil/troubles-du-cerveau,-de-la-moelle-%C3%A9pini%C3%A8re-et-des-nerfs/syndrome-confusionnel-et-d%C3%A9mence/d%C3%A9mence-li%C3%A9e-au-vih#:~:text=La%20d%C3%A9mence%20li%C3%A9e%20au%20VIH,survenir%20chez%20les%20personnes%20jeunes. Geraadpleegd op 19 september 2022.

© All rights reserved